

Są pewne rodzaje działalności zawodowej opatrzone szczególnie dużym ryzykiem zawodowym, których wykonywanie wymaga uzyskania: licencji zawodowych, koncesji, certyfikatów lub innych zezwoleń i zgód, aby móc je wykonywać.

Te wymogi określają najczęściej ustawy o danym zawodzie lub przepisy branżowe ustanawiane przez samorządy zawodowe. I w tych przepisach ustawowo wymaga się wykupienia i posiadania ubezpieczenia zawodowego odpowiedzialności cywilnej (ZOC).

Szczegółowe wymogi tych obowiązkowych ubezpieczeń określa zawsze minister finansów (lub równorzędny, nieważna jest tu nazwa) w drodze rozporządzenia wydanego na podstawie konkretnego upoważnienia ustawowego. Taka polisa jest podstawowym zabezpieczeniem finansowym – o czym nie wszyscy pamiętają – przed dochodzeniem roszczeń, strat i zadośćczynień ze strony klientów oraz osób trzecich.

Każda osoba, która chce być specjalistą – mistrzem w swoim zawodzie, musi się kształcić, systematycznie doskonalić i zdobywać coraz większe doświadczenie. Ale nawet wiedza i doświadczenie nigdy nie dają stuprocentowej gwarancji niepopelnienia błędów w toku wykonywania zawodu.

Często nawet przypadkowy błąd, nie zawsze bezpośrednio zawiniony, pociąga za sobą kosztowne następstwa związane z jego naprawą i zadośćuczynieniem. Stąd wiele zawodów – lekarze, adwokaci, architekci, rzeczoznawcy, niektórzy pośrednicy, np. agenci ubezpieczeniowi itd. – ma obowiązek takie ubezpieczenie posiadać.

Musimy także pamiętać, że OC zawodowe zawsze chroni podwójnie – samego ubezpieczonego i klienta:

- Ubezpieczonego chroni przed stratą finansową, jaką poniósłby, gdyby musiał zaspokoić wszystkie roszczenia klienta. Jest to więc także ochrona jego budżetu domowego i rodziny przed finansowymi skutkami prowadzonej działalności zawodowej.

- Dla klienta to pewna gwarancja wypłaty odszkodowania za potencjalnie popełnione błędy lub niedopatrzania. To także gwarancja rzetelnej oceny skutków popełnionego błędów, poniesionych w wyniku tego strat oso-

ABC... ZAWODOWEJ ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ (2)

Co wiemy o zawodowej odpowiedzialności cywilnej?

Jak prawdopodobnie wszyscy wiedzą, istnieje w Polsce pewna grupa zawodów, wśród których popełnienie błędów w sztuce zawodowej lub nawet niedopatrzania mogą spowodować daleko idące, niekorzystne konsekwencje u naszego potencjalnego klienta. W ślad za tym idzie także odpowiedzialność cywilna sprawcy, niewyłączająca w określonych prawem przypadkach odpowiedzialności karnej, administracyjnej czy dyscyplinarnej.

bowych lub rzeczowych. I jest to gwarancja dla obu stron.

Piszę tutaj głównie o obowiązkowej odpowiedzialności cywilnej. Ale ochrona ubezpieczeniowa z tytułu wykonywania jakiegoś zawodu nie jest zarezerwowana tylko do zamkniętej listy profesji. W zasadzie wykonywanie każdego zawodu może być ubezpieczone w ramach ubezpieczenia dobrowolnego i osoby powinny z tego korzystać. Ten element powinien stanowić stały punkt rozpoznania potrzeb klienta w ramach IDD i to na dystrybutorze ubezpieczeniowym (agencie, OFWCA) spoczywa obowiązek uświadomienia klientowi zagrożeń i możliwości ubezpieczenia odpowiedzialności zawodowej i wykonywanego zawodu.

Czym jest ubezpieczenie zawodowej odpowiedzialności cywilnej

Ubezpieczenie zawodowej odpowiedzialności cywilnej to rodzaj ubezpieczenia majątkowego, które zapewnia ochronę ubezpieczonego, gdy ubezpieczony będzie zobowiązany do naprawienia szkody wyrządzonej klientowi w następstwie czynu niedozwolonego (odpowiedzialność deliktowa) oraz kontrahentowi wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania umowy, czyli swojego wobec niego zobowiązania (odpowiedzialność kontraktowa).

Na mocy zawartego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń przejmie na siebie finansowe skutki szkód wyrządzonych swoim klientom z tytułu wykonywania określonego zawodu, pod warunkiem że ubezpieczony jest zobowiązany do ich naprawienia na podstawie odpowiedzialności ogólnej, czyli deliktowej, z art. 415 Kodeksu cywilnego za czyny niedozwolone, lub kontraktowej, z art. 471 Kodeksu cywilnego za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy.

Art. 415 k.c. Odpowiedzialność ex delicto – zasada winy

Kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia.

Art. 471 k.c. Odpowiedzialność dłużnika za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania – odpowiedzialność ex contractu

Dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania,

chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Ubezpieczenia zawodowej odpowiedzialności cywilnej można podzielić na obowiązkowe i dobrowolne.

Obowiązkowe ubezpieczenia zawodowej odpowiedzialności cywilnej

Obowiązkowych zawodowych ubezpieczeń OC w Polsce jest kilkadziesiąt, a wśród nich:

- ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej **komorników sądowych** – art. 37 ust. 1 ustawy z 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych (Dz.U. z 2020 r., poz.121).
- ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej **adwokatów** – art. 8a ustawy z 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze (Dz.U. z 2019 r., poz. 1513).

OC zawodowe zawsze chroni podwójnie – samego ubezpieczonego i klienta. W zasadzie wykonywanie każdego zawodu może być ubezpieczone w ramach ubezpieczenia dobrowolnego i warto z tego korzystać.

- ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej **radców prawnych** – art. 22.7. ustawy z 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz.U. z 2020 r., poz. 75).

- ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej **notariuszy** – art. 19a ustawy z 14 lutego 1991 r. Prawo o notariacie (Dz.U. z 2020 r., poz. 1192).

- ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej **rzeczników patentowych** – art. 16 ust. 1 i 3 ustawy z 11 kwietnia 2001 r. o rzecznikach patentowych (Dz.U. z 2020 r., poz. 288).

- ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej **podmiotów wykonujących doradztwo podatkowe** – art. 44 ust. 1 ustawy z 5 lipca 1996 r. o doradztwie podatkowym (Dz.U. z 2020 r., poz.130).

- ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej **architektów oraz inżynierów budownictwa i urbanistów** – art. 6 ust. 2 ustawy z 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa (Dz.U. z 2019 r., poz. 1117).

- ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej **agentów ubezpieczeniowych** – art. 20 ust. 3 ustawy z 15 grudnia 2017 r. o dystrybucji ubezpieczeń (Dz.U. z 2019 r., poz. 1881).

- ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania **działalności brokerskiej** – art. 28 ustawy z 15 grudnia 2017 r. o dystrybucji ubezpieczeń (Dz.U. z 2019 r., poz. 1881).

- ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej **rzeczoznawców majątkowych** – art. 175 ust. 4 ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2020 r., poz. 65).

- ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej **pośredników w obrocie nieruchomościami** – art. 181 ust. 3 ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2020 r., poz. 65).

- ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej **zarządców nieruchomości** – art. 186 ust. 3

ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2020 r., poz. 65).

- ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej przedsiębiorcy wykonującego **działalność gospodarczą w zakresie łowiectwa** – art. 18 ust. 5 ustawy z 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz.U. z 2020 r. nr 42, poz. 67).
- ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej kwalifikowanego **podmiotu świadczącego usługi certyfikacyjne** – art 10 ust. 5 ustawy z 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (Dz.U. z 2015 r., poz. 1893).
- ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej przedsiębiorcy za szkody wyrządzone podczas wykonywania czynności **detektywa** – art. 24. ust.1 i 2 ustawy z 6 lipca 2001 r. o usługach detektywistycznych (Dz.U. z 2019 r., poz. 55).
- ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej przedsiębiorców wykonujących działalność z zakresu usługowego **prowadzenia ksiąg rachunkowych**

– art. 76h ust. 1 i 2 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2020 r., poz. 568).

- ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej podmiotów uprawnionych do **badania sprawozdań finansowych** – art. 50 ust. 1 i 3 ustawy z 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz.U. z 2016 r., poz. 1000 i 1948).

- ubezpieczenie na rzecz klientów w związku z działalnością prowadzoną przez **organizatorów turystyki i pośredników turystycznych** – art. 10 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych (Dz.U. z 2011 r., poz. 432 i 1016).

- ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej osoby eksploatującej urządzenie jądrowe – art. 103 ust. 10 ustawy z 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe (Dz.U. z 2020 r., poz. 284 i 322).

- ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej podmiotu wykonującego **działalność leczniczą** – art. 25 ust. 1 i 5 ustawy z 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. z 2020 r., poz. 295, 567, 1493).

- ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej świadczeniodawcy niebędącego podmiotem wykonującym działalność leczniczą, **udzielającego świadczeń opieki zdrowotnej** – art. 136b, ustawy z 27 sierpnia 2004 r. O świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2020 r. nr 164, poz. 1398, 1492 i 1493).

- ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej badacza i sponsora – art. 37b ust. 3, ustawy z 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne (Dz.U. z 2020 r., poz. 944 i 1493).

- ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej **biura usług płatniczych** – art. 125 ust. 9 ustawy z 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz.U. z 2020 r., poz. 794).

- ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej **biegłych rewidentów** – art. 50 ustawy z 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz.U. z 2016 r., poz. 1000 i 1948).

- ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej **dysponentów jednostek ratownictwa medycznego** – art. 7 ust. 4 ustawy z 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz.U. z 2020 r., poz. 882).

Przy każdym ubezpieczeniu podałem jego podstawę prawną wynikającą z ustawy. O większości tych ubezpieczeń napiszę w kolejnych tekstach na łamach „Gazety Ubezpieczeniowej”. Znajdują się one także na naszym blogu: blog.alwis.pl.

dr Stanisław Kuta
doradca zarządu
Alwis & Secura sp. z o.o.